Perustelumuistio liittymisehtoja (LE) koskevista keskeisistä muutoksista

Liittymisehtoihin ja suurjännitteisen jakeluverkon sopimusehtoihin tehtyjen muutosten taustalla on erityisesti sähkömarkkinalainsäädäntöön tehdyt liittämistä koskevat muutokset. Lisäksi sopimusehtoihin on tehty Energiaviraston vahvistamiin uusiin hinnoittelumenetelmiin pohjautuvia muutoksia koskien liittymäkapasiteetin vapauttamista. Samassa yhteydessä ehtoihin on tehty myös kantaverkonhaltijan sopimusehtoja mukailevia muutoksia, muita perusteltuja muutoksia sekä joitakin tarkennuksia.

Liittymisehdot (LE)

2. Määritelmät

- Huomioitu sähkövarastot sähkömarkkinalain 2 §:n muutoksen johdosta. (2.3 ja 2.20)
- Yleistetty liittymissopimuksen määritelmää selkeämmäksi niin, että määritelmä kattaa liittyjän sähköverkon ja kohdassa 2.20 mainitut sähkölaitteistot. Lisätty selkeyden vuoksi liittymissopimuksessa sovittaviin asioihin myös liittymän koko. (2.4)
- Mainittu ehdoissa sähkömarkkinalain mukainen mahdollisuus joustavasta liittymissopimuksesta sopimiseen ja todettu sähkömarkkinalakia vastaavalla tavalla, mitä joustavassa liittymissopimuksessa sovitaan. (2.5)
- Päivitetty määritelmää toimialalla käytettyä vastaavaksi sekä selkeytetty sitä, että liittymän koko kattaa sekä kulutuksen että tuotannon. (2.9)
- Päivitetty liittymisjohdon määritelmä vastaamaan sähkömarkkinalaissa käytettyä määritelmää. (2.10)
- Päivitetty termi ”liittämiskohta” sähkömarkkinalaissa käytetyksi termiksi ”liittymispiste” läpi ehtojen. (mm. 2.11 ja 2.14)

3. Liittymissopimuksen tekeminen

- Tarkennettu, että sopimuksesta sopijapuolille jäävä kappale on pysyvä ja jälkikäteen toisinnettavissa oleva. (3.4)
- Tarkennettu selkeyden vuoksi, että liittymissopimus muodostuu näistä ehdoista. (3.7 ja 3.8)

4. Liittymismaksu

- Lisätty verkonhaltijalle oikeus pienentää liittymän kokoa vastaamaan liittyjän todellista tarvetta ehdoissa erikseen säädetyllä prosessilla. Verkonhaltijan on voitava osoittaa, että liittymän tosiasiallinen käyttö poikkeaa vähintään 12 kuukauden ajanjaksolla olennaisesti sovitusta ilman perusteltua syytä. Verkonhaltijan on varattava liittyjälle vähintään kuukausi aikaa perustellun syyn toimittamiseen. Lisäyksen taustalla on Energiaviraston vahvistamien hinnoittelumenetelmien (3122/040302/2025–3209/040302/2025) niin kutsutut kypsyyskriteerit ja liittymiskapasiteetin vapauttaminen, ks. esimerkiksi luvun 3.5.2 kohta 68(6). Kohdassa mainittua oikeutta ei voida soveltaa kuluttaja-asiakkaisiin. (4.4.1)

- Mikäli verkonhaltija on pienentänyt liittymää edellä kuvatun kohdan 4.4.1 mukaisesti, tietyillä liittyjillä on todellisen sähkönjakelutarpeen kasvaessa oikeus suurentaa liittymän koko 36 kuukauden ajan liittymän ensimmäisestä pienentämisestä ilman lisäliittymismaksua liittymän pienentämistä edeltäneeseen kokoon. Tässä ehtokohdassa tarkoitettu oikeus on kuitenkin vain sellaisilla liittyjillä, jotka ovat tehneet liittymissopimuksen ennen uusien liittymisehtojen (LE2026) käyttöönottoa. Sen sijaan ehtokohdassa tarkoitettua oikeutta ei sovelleta sellaisiin liittyjiin, joiden liittymissopimus on tehty uusien sopimusehtojen (LE2026) käyttöönoton jälkeen. Ehtokohdan tarkoituksena on ns. varmistaa, ettei liittymän pienentämisoikeus tule liittymissopimuksen aiemmin tehneille asiakkaille yllätyksenä. (4.4.2)

5. Liittymän ylläpito

- Selkeytetty nykykäytäntöä vastaavaksi, että liittyjä rikkoo sopimusvelvoitettaan ylläpitosopimuksen tekemisen osalta myös silloin, jos liittyjä jättää reagoimatta ylläpitosopimuksen tekemistä koskevaan verkonhaltijan vaateeseen. (5.2)

6. Liittäminen

- Tarkennettu jäljempänä mainittua ehtokohtaa 7.2 vastaavasti, että ensimmäisen virkkeen velvollisuudessa on kyse jännitteiseksi kytkemisestä. Täydennetty liittyjän olevan vastuussa siitä, että sähkölaitteisto täyttää myös sähköturvallisuusviranomaisen asettamat standardit. Päivitetty ehtokohtaa huomioimaan se, että verkonhaltija voi asettaa teknisiä vaatimuksia muutoinkin kuin yksilöllisissä sopimusehdoissa. Liittyjän ollessa kuluttaja, verkonhaltija toimittaa tekniset vaatimukset pyynnöstä suoraan kuluttajalle. (6.1)
- Lisätty sähkömarkkinalakia mukaileva kirjaus siitä, että joustavan liittymissopimuksen ollessa kyseessä, liittyjän tulee asentaa liittymään luotettavaksi todettu tehonohjausjärjestelmä. Lisäksi tuotu Energiaviraston joustavia liittymissopimuksia koskevan määräyksen (3510/000002/2025) 6.2 §:n tarkoittamat reunaehdot, joiden mukaan verkonhaltija voi vaatia tehonohjausjärjestelmän testausta taikka ikääntyneen tai vioittuneen laitteen korvaamista uudella. (6.2)
- Tehty ehtokohtaan sähkömarkkinalain esitöitä mukailevat lisäykset kolmansiin tahoihin liittyvistä ennakoimattomista seikoista, jotka voivat estää liittämisen sovittuna ajankohtana. (6.5)

7. Liittymän kytkemisen viivästys

- Tarkennettu, että liittyjän oikeus pidättäytyä liittymismaksusta ulottuu siihen, kunnes liittymä on rakennettu valmiiksi, viivästyksen aiheuttanut este on poistunut ja kytkentä on tosiasiallisesti mahdollista. Verkonhaltija ei kuitenkaan ole velvollinen kytkemään liittymää jännitteiseksi, ennen kuin liittymismaksua koskevat erääntyneet saatavat on maksettu. (7.2.1)
- Lueteltu esimerkinomaisesti sähkömarkkinalain esitöissä mainittuja verkonhaltijan vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevia esteitä. (7.4.1)

8. Liittymän toimintavarmuus, käyttö ja kunnossapito

- Tuotu ehtoihin selväksi asiakkaan velvollisuus rajoittaa joustavaa kapasiteettiaan joustavassa liittymissopimuksessa sovitusti verkonhaltijan edellyttämällä tavalla. (8.2)
- Mainittu ehdoissa selkeyden vuoksi, että sähkönkäyttöpaikan sähkönkäyttö tai -tuotanto ei saa ylittää sopimuksessa määriteltyä maksimivirtaa (sulakekoko) tai sovittua maksimitehoa. (8.5)
- Tarkennettu liittyjän velvollisuuksia niin, että myös tuotantolaitteiston erotuskytkimen tulee olla verkonhaltijan käytettävissä ja saavutettavissa. (8.6)
- Päivitetty tiedonsiirtoa koskevaa kohtaa ajantasaiseksi, jotta se koskee selkeämmin myös kaikkia nykyaikana käytettyjä langattomia mittaustiedonsiirtotapoja. (8.7)

9. Sopimuksen siirto

- Tarkennettu sopimuksen siirtämistä koskevaa ehtokohtaa niin, että verkonhaltija ei ole velvollinen siirtämään sopimusta, jos liittymään kohdistuu saatavia. Sopimuksen siirtäminen on jatkossa näissä tilanteissa verkonhaltijan omassa harkinnassa. (9.2)
- Helpotettu liittymän siirtämistä mm. päivittämällä liittymän siirrosta sopimista vapaamuotoisemmaksi. Siirrosta sopiminen tulee pystyä todentamaan jälkikäteen. (9.3)

10. Sopimusehtojen muuttaminen

- Mahdollistettu sähköisten asiointikanavien käyttö ehto- ja hinnanmuutosilmoituksissa tietyin ehdoissa mainituin lisäedellytyksin. Kuluttajalla on jatkossakin oikeus paperisiin ilmoituksiin. (10.6)

11. Sopimuksen päättäminen

- Lisätty verkonhaltijoille mahdollisuus sopia tarvittaessa siitä, että liittymissopimus voidaan purkaa, mikäli liittymän rakentamiseen ja käyttöönottoon liittyvät yksilöllisesti sovitut edellytykset eivät täyty verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa ajassa. Lisäyksen taustalla on Energiaviraston vahvistamien hinnoittelumenetelmien (3122/040302/2025-3209/040302/2025) niin kutsutut kypsyyskriteerit, ks. esimerkiksi luvun 3.5.2 kohta 68(4). Käytännössä purkuoikeus voisi soveltua esimerkiksi sellaisiin tilanteisiin, joissa liittyjän hanke ei valmistu suunnitellusti kohtuullisessa ajassa ja liittyjä ei rakenna omaa osuuttaan valmiiksi. Kohdassa mainittua oikeutta ei voida soveltaa kuluttaja-asiakkaisiin. (11.2.2)
- Huomioitu kansainväliset pakotteet purkuehtona. (11.3)

12. Riitojen ratkaiseminen

Tehty lisäys muun kuin kuluttaja-asiakkaan lakisääteisestä oikeudesta saattaa erimielisyydet energiamarkkinariitalautakuntaan. (12.2)